

ТЕСТ ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

септембар 2017.

Шифра кандидата: _____

УПУТСТВО: Тест попуњавати ћирилицом, хемијском оловком и без преправљања, поштујући граматичка и правописна правила. Нечитки, половични, преправљани, граматички и правописно неправилни одговори неће се признавати.

1. Најстарије дело (из XII века) писано *српскословенским језиком* је: 1 поен
а) *Мирослављево јеванђеље*
б) *Житије Светог Симеона*
в) *Душанов законик*
(Заокружите слово испред тачног одговора.)
2. Подела гласова према звучности (на звучне и беззвучне) заснована је на: 1 поен
а) *треперењу гласних жица*
б) положају језика у усној дупљи
в) положају меког непца
(Заокружите слово испред тачног одговора.)
3. Из именице *површина* издвојте беззвучни струјни сугласник: 1 поен
ш
4. Наведите која гласовна промена (алтернација) није извршена у властитој именици *Мекдоналд*: 1 поен
једначење сугласника по звучности (алтернација к:г)
5. Која је гласовна промена (алтернација) извршена у речи *прашина*? 1 поен
палатализација (алтернација х:ш)
6. Наведите како гласе оба облика глаголског придева трпног у мушком роду једине глагола *донети*. 1 поен
донет, донесен

7. Допуните следеће реченице одговарајућим обликом основног броја *два/две*: 1 поен
- а) Своје очуване уџбенике поклонила је **двема** сестрама.
б) Од **двеју** другарица добила је исте поклоне.
8. Одредите у ком су падежу подвучене именице у реченици *Између пријатеља водиле су се жучне расправе о спорту*: 1 поен
- пријатеља: **генитив** спорту: **локатив**
(падеж) (падеж)
9. Одредите у којим облицима је глагол *бити* у реченици *Волео бих да будем учитељ*. 1 поен
- бих: **аорист** будем: **презент**
10. Одредите којој врсти синтагми припада подвучена синтагма у реченици: 1 поен
- Читајући новине, наишао је на текст о алергијама.*
Врста синтагме: **глаголска**
11. Заокружите слово испред реченице са падежним атрибутом: 1 поен
- а) Њена сестра близнакиња желела је да буде клизачица.
б) Бацила је кључеве на сто од дрвета.
в) Напољу је вејао ситан снег.
12. Подвучена зависна реченица у оквиру сложене *Отишла је у Београд да би пријавила испите*. јесте: 1 поен
- а) начинска
б) допусна
в) намерна
(Заокружите слово испред тачног одговора.)
13. Напишите у ком напоредном односу стоје следеће реченице: 1 поен
- Или грми, ил' се земља тресе.*
Напоредни однос: **раставни**
14. Називе следећих појмова напишите правилно, водећи рачуна о употреби великог и малог слова: 1 поен
- МАТИЦА СРПСКА **Матица српска**
ЕТИОПЉАНКА **Етиопљанка**
РУСКА ФЕДЕРАЦИЈА **Руска Федерација**
15. Заокружите слово испред реченице у којој је подвучени појам (војни чин) написан у складу са правописном нормом: 1 поен
- а) Бојанов деда је био контра адмирал.
б) Бојанов деда је био контра-адмирал.
в) Бојанов деда је био контраадмирал.

16. Подвуците који од наведених ликова потичу из трагедије *Хамлет* Вилъема Шекспира: 1 поен
Маргарета, **Полоније**, Естрагон, **Офелија**, Војници.

17. Упишите наслове дела из којих су следећи ликови: 1 поен

Иван Галеб: ***Прољећа Ивана Галеба***

Вук Исакович: ***Сеобе (I део)***

Ахмед Нурудин: ***Дервиш и смрт***

18. Симплоха је: 1 поен

а) понављање речи на крају стиха

б) понављање речи на почетку и крају стиха

г) понављање речи на крају једног и почетку следећег стиха

19. Поређајте по времену настанка наслове књижевних дела, у следу од најстаријег до најмлађег, тако што ћете на линијама уписивати бројеве од 1 до 4. 1 поен

1 Слово љубве

2 Живот и прикљученија

3 Бачки растанак

4 Хазарски речник

20. Поређајте по времену настанка наслове књижевних дела, у следу од најстаријег до најмлађег, тако што ћете на линијама уписивати бројеве од 1 до 4. 1 поен

4 Странац

2 Божанствена комедија

3 Ана Карењина

1 Еп о Гилгамешу

21. 1 поен

*Но мој тасте, старац Југ-Богдане!
Мислиш ли ме мртва пожалити,
Пожали ме док сам у животу.
Молим ти се и љубим ти руку,
Да даш мене ђеце деветоро,
Ђецу твоју, а шуреве моје,
Да ја, тасте, у Косово пођем,
Да потражим душманина мога,
А царева грдна хаинина,
Који ми је робље заробио.*

Ове речи изговара епски јунак **Бановић Страхиња**
у песми ***Бановић Страхиња***.

22. Наведите назив средњовековног списа са којим Десанка Максимовић у својој збирци *Тражим помиловање успоставља лирски дијалог*. 1 поен

Душанов законик

23. 1 поен

*И јеца звоно
Боно,
По кршу дршће звук;
С уздахом туге
Дуге
Убоги моли пук.*

У овој строфи песме Алексе Шантића јављају се две звучне стилске фигуре (фигуре дикције).
То су **асонанца** и **алитерација**.

24. Уз наслове дела упишите књижевни род: 1 поен
Чича Горио:	епика	
Сиво, суморно небо:	лирика	
Тврдица:	драма	
25. Упишите градове у којима се дешава радња следећих дела: 1 поен
Зона Замфирова:	Ниш	
Нечиста крв:	Врање	
Чича Горио:	Париз	
26. *Нити иде Кулин-капетане,
нити иде, нити ће ти доћи,
нит' се надај, нити га погледај!
Рани сина, пак шаљи на војску
Србија се умирит не може!* 1 поен
- Ово су стихови из народне песме *Бој на Мишару* коју је испевао Филип Вишњић.**
27. „У основу своје естетике, овај правац поставио је тезу: уметност треба да прикаже стварност онакву каква она јесте, без улепшавања, без додавања уметникових субјективних склоности и виђења, без емоционалне пристрасности, а са тежњом ка објективности, тачности и истинитости“ (Драгиша Живковић, *Теорија књижевности*). 1 поен
- На основу наведених појединости, наведите:**
- а) О ком књижевном правцу/стилској формацији је реч: **реализам (реализму)**.
  - б) У ком веку се појавио овај књижевни период: **19**.
28. *Дечак, који се звао Ђамил, био је леп (мајчина лепота, само у мушком виду) и паметан и добро развијен, први пливач међу друговима и победник на свим рвањима. Али врло рано стао је да занемарује игре и забаве својих вршњака. Све се више предавао књизи и науци, а отац га је у том подржавао, набављао му књиге и учитеље, омогућавао путовања. Чак је и шпански језик учио код једног старог сефарда, рабина у Смирни.* 1 поен
- Овај опис једног од главних јунака преузет је из романа *Проклета авлија*, једног од најзначајнијих писаца данашњице **Иве Андрића**.**
29. Овај писац рођен је у Шапцу, права је студирао у Београду, а завршио медицину у Берлину. По завршетку студија постављен је за првог лекара Опште државне болнице и личног лекара краља Милана. Аутор је девет антологијских приповедака у којима је сагледавао сложене и противречне породичне односе, те се сматра зачетником психолошког реализма у српској прози. Његово име и презиме је **Лаза Лазаревић**, а живео је у **19**. веку. 1 поен
30. Ако Маслачак припада Васку Попи, онда Јасика припада **Милану Ракићу**, а Сунцокрети **Јовану Дучићу**.